

Lángokban a Közel-Kelet – mi várható az iráni háborúval kapcsolatban?

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Csicsmann László

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

Borítókép forrás: Shutterstock / sueddeutsche.de

Csicsmann László, vezető kutató, MKI

LÁNGOKBAN A KÖZEL-KELET – MI VÁRHATÓ AZ IRÁNI HÁBORÚVAL KAPCSOLATBAN?

Az Egyesült Államok és Izrael által Irán ellen indított háború a harmadik hetébe lép, és egyelőre nem látszik a katonai intervenció lezárásának lehetősége. Irán katonai képességei jelentősen meggyengültek, így a haditengerészet, a légvédelem és a ballisztikus rakétakapacitás is jelentős károkat szenvedett el. Teherán mégis az eszkaláció és a háború időbeni elhúzásának a stratégiáját választotta, és a Hormuzi-szoroson mint a világ egyik meghatározó fojtópontjának megzavarásán kísérli meg először regionálissá, majd globálissá alakítani a konfliktust. Ezzel együtt Irán erőforrásai végesek, azonban a rezsimváltás lehetősége egyelőre nem körvonalazódik. A háború átalakíthatja a Perzsa-öböl arab államainak és az Egyesült Államoknak a viszonyát is.

HOL TARTUNK MOST?

A 2026. február 28-án kirobbant, jelenleg második hete tartó Irán elleni amerikai és izraeli beavatkozás részben meghozta a kívánt katonai sikereket. Rögtön a támadás első napján, már az első napon, a kiemelkedő hírszerzési információk eredményeként, Ali Khámenei legfőbb vezető mellett sikerült közel 50 további magas rangú személyt likvidálni. A háború második hetében az Egyesült Államok és Izrael hatvan iráni hadihajót, illetve 16 aknásító hajót semmisített meg; Irán ballisztikus rakétakészleteinek 90 százaléka vagy a katonai intervenció, vagy a kilövés következtében semmisült meg; az Egyesült Államok és Izrael ellenőrzi az iráni légteret; a védelmi kapacitások ugyancsak jelentősen csökkentek; az urándúsítás fontos létesítményeit, így Natanzt, Fordót és Iszfahánt is súlyos találatok érték.¹ A közel ezer amerikai és izraeli légitámadás az ország nyugati és déli területeit, valamint a fővárost, Teheránt érték elsősorban. Washington a 2025. júniusi háborút követően másodjára vetette be a B2-es nehézbombázókat, amelyekkel földalatti rakétakilövő állásokra mért csapást. Trump úgy fogalmazott, hogy „Amerika megsemmisítő vereséget mért Iránra, közel a győzelem, de még

1 „Update from CENTCOM Commander on Operation Epic Fury,” X.com, 2026. március 11., <https://x.com/CENTCOM/status/2031700131687379148?s=20>.

nem nyertünk eleget”. Washington valószínűleg arra számított, hogy a határozott katonai fölényt követően Irán „feltétel nélkül megadja magát” és elfogadja az amerikai feltételeket.² Netanjahu izraeli miniszterelnök úgy fogalmazott, Izrael úgy folytatja a támadást, hogy „eltörje a rezsim csontjait”.

Miközben az amerikai-izraeli támadások jelentős mértékben meggyengítették Irán katonai infrastruktúráját, Teherán mégis kitartóan ellenáll a háborús nyomásnak, kérdéses azonban, hogy milyen belpolitikai folyamatok zajlanak Iránban.

MENNYIRE STABIL AZ IRÁNI REZSIM?

Irán 2025 júniusa óta tudatosan készült a háborúra, jelentős mennyiségű védelmi eszközt vásárolt Oroszországtól, valamint továbbfejlesztette rakétáit és drónjait. Teherán narratívája szerint a tavaly decemberben indult tüntetések is a nyári fegyveres konfliktus folytatása, és Irán tudatosan készült a támadásra. Irán számára nyilván jelentős meglepetést okozott, hogy hírszerzési információkra alapozva február 28-án szombaton Izrael az Iszlám Köztársaság negyven vezetőjét, köztük Ali Khámenei legfőbb vezetőt is likvidálta.

Teherán számára fontos volt annak demonstrálása, hogy a rezsim nem roppant meg a támadástól, és az alkotmány értelmében a három fős vezetői tanács átvette Ali Khámenei jogköreit. Az elmúlt napokban azonban kifelé egyértelműen látszott, hogy a különféle hatalmi pólusok között nincs teljes koordináció, ugyanis a reformernek számító Pezeskián elnök elnégzést kért a szomszédos államoktól a támadásért, és jelezte, hogy Irán nem fogja többet rakétákkal és drónokkal bombázni őket. Néhány órával később azonban a Forradalmi Gárda újabb rakétazáport zúdított a környező arab olajmonarchiák katonai és nem-katonai infrastruktúrájára is. Mindez arra mutat rá, hogy az elnöki pozíció és személyesen Pezeskián marginalizálódott a politikai struktúrában belül. A reformerek úgy vélték, hogy a vezetői tanácson belüli elnöki pozíció befolyásolhatja az új legfőbb vezető kiválasztását. Mindez azonban nem így történt, ugyanis a Forradalmi Gárda számára jelen helyzetben Modzstaba személye jelentette a gyors megoldást, amellyel az egyes szóba jöhető személyek közötti hatalmi rivalizálást elkerülhették.

---

² Andrew Roth, „Vague and contradictory Trump says Iran war „won”, but „not won enough,” The Guardian, 2026. március 10., <https://www.theguardian.com/world/2026/mar/10/trump-iran-war-over-pretty-quickly>.

Modzstaba azért is jó választás, mert személyében megtestesíti édesapja mártírhalálát, tovább viszi az általa képviselt keményvonalas nézeteket, egyben a gyors stabilizálás irányába viszi a rendszert.³ Donald Trump csalódottságát fejezte ki az új legfőbb vezető személyével kapcsolatban; Washington azzal számolt ugyanis, hogyha Ali Khámeneit likvidálják, akkor a nép nyomására egy reformer vallástudós kerül a legfőbb vezetői pozícióba, aki elfogadja az amerikai feltételeket és a katonai beavatkozás gyorsan diplomáciai sikerrel lezárható. Jelen esetben azonban Modzstaba Khámenei személye nem tekinthető legitim tárgyalópartnernek sem az Egyesült Államok, sem Izrael számára, hiszen személyében megtestesíti az elmúlt 37 esztendő Amerika- és Izrael-ellenes külpolitikáját. Modzstaba első beszédében a keményvonalas hangvétel köszönt vissza: hangzott a Hormuzi-szoros forgalmának további veszélyeztetését és az iráni ellenállás jelentőségét.⁴

Míndzezzel a kifelé sugárzott stabilitással együtt az iráni rezsim továbbra is nagyon alacsony szintű legitimitással rendelkezik. Ali Khámenei legfőbb vezető mártírhalála és maga a katonai beavatkozás hozott egyfajta összefáradást a rezsim mellett⁵, ugyanakkor amint a jelenlegi fegyveres konfliktus lezárul az alapvető társadalmi, gazdasági és szociális problémák újra jelentkeznek, és ez újból tüntetéseket fog eredményezni, amelyre a rezsim elnyomással fog válaszolni.

Az Egyesült Államok és Izrael katonai akciója szempontjából továbbra is probléma, hogy nem körvonalazódik egy, a jelenlegi iszlám köztársasággal szembeni politikai alternatíva. A február végén az egyetemista diákok által újraindított tüntetések a háború hatására leálltak, és nem látszik egy olyan személy vagy csoport, aki mögé be lehetne állni. A diaszpórából az iráni lakosságnak üzeneteket küldő Reza Pahlavi személye is sokak szemében hiteltelenné vált, hiszen iráni tüntetők véleménye szerint is több tízezer embert a halálba küldött, amikor zavargásokra szólított fel. Donald Trump személyesen sem tartja megfelelő ötletnek Reza Pahlavi személyét a jelenlegi iszlamista rendszer alternatívájaként.

Ebben a helyzetben az egyetlen lehetőség a kisebbségi csoportok támogatása Iránon belül vagy a szomszédos államokban. Az iráni lakosság megközelítőleg 10 százalékát teszi ki a kurd kisebbség, amelynek fegyveres csoportjai részben Irakból működnek. Öt iráni csoport még a háború előtti hetekben szövetséget

3 Hamidreza Azizi, „How Mojtaba Khamenei Became the Supreme Leader?,” *Iran Analytica*, 2026. március 11., <https://www.irananalytica.org/p/how-mojtaba-khamenei-became-the-supreme>.

4 Modzstaba Khámenei egyes vélemények szerint megsebesült és kórházban fekszik. Első beszédét az iráni tévében olvasták fel. „Words of defiance: Iran’s new Supreme Leader Mojtaba Khamenei lashes at US,” *Al Jazeera*, 2026. március 12., <https://www.aljazeera.com/news/2026/3/12/irans-mojtaba-khamenei-issues-first-statement-as-supreme-leader-amid-war>.

5 Vali R. Nasr, „A Resistance is Deepening in Iran,” *The New York Times*, 2026. március 12., <https://www.nytimes.com/2026/03/09/opinion/international-world/iran-supreme-leader-mojtaba-khamenei.html>.

kötött, hogy közösen fognak a rezsimmal szemben fellépni. Az iraki kurdok azonban jelezték, hogy nem szeretnék részt venni egy ilyen háborúban, és egyáltalán kérdéses, hogy a kisebbségi kártya kijátszása nem kényszeríti-e még inkább a lakosságot egy rezsिम melletti összezárásra. Az a szunnita imám, aki az elmúlt években rendszeresen rezsimmelenes megmozdulásokra szólított fel, múlt hét pénteken az összetartásról és a nemzet egységéről beszélt. Mindez arra mutat rá, hogy a levegőből a rezsimmváltás nehezen megvalósítható. Tévedés lenne azonban azt állítani, hogy a rezsim stabil, hiszen a decemberi tüntetéshullámnak valós problémák álltak a hátterében.⁶

AZ IRÁNI STRATÉGIA: ESZKALÁCIÓ ÉS ELHÚZÓDÓ HÁBORÚ

Az iráni stratégia ahelyett, hogy Trump kérésére feltétlen megadnák magukat, éppen ellenkezőleg, a háborús konfliktusnak az időbeni eltolására és kiszélesítésére törekszik. Emögött egy olyan stratégiai kalkuláció áll, hogy Irán szeretné elérni, hogy az alapvetően háromoldalú konfliktus először regionálissá, majd globálissá alakuljon. Irán az első napokban 13 környező országot támadott, így a Perzsa-öböl térségének arab államai mellett Azerbajdzsánra, Törökországra és Ciprusra is érkeztek rakéták. Ezeknek alapvetően az a célja, hogy rávegye ezen államokat a diplomáciai nyomásgyakorlásra, nevezetesen, hogy rávegyék Donald Trumpot a háború azonnali leállítására. Irán tisztában van azzal, hogy a megtámadott 13 állam közül egyiknek sem érdeke az, hogy belépijenek az Egyesült Államok és Izrael által indított háborúba.⁷

Ez a stratégia azonban csak ideiglenesen lehet működőképes, ugyanis szinte biztosra vehető, hogy ezen államok újragondolják Iránhoz fűződő viszonyukat – ezek ugyanis szinte valamennyi esetben pozitívan alakultak az elmúlt néhány hónapban. Ez a helyzet Azerbajdzsánnal is, ahol az iráni vezetés az új szomszédságpolitika keretében nyitott, a Nahicseván enklávéért támadást követően újranyitották a határt, és megindultak a humanitárius segélyek. Ezzel együtt Irán aggodódik azért, hogy Azerbajdzsán felfegyverzi az azeri kisebbséget, és végső soron lehetőséget lát a területek újraegyesítésében.

Az Öböl Menti Együttműködés Tanácsának (Gulf Cooperation Council, GCC) hat állama közül az Egyesült Arab Emírségeket érte a legtöbb rakéta- és dróntámadás. Több alkalommal is találat érte Dubai városát, így a repülőteret, szállodát, valamint az olajszállítás szempontjából kulcsfontosságú Fudzszeira

6 Ellie Geranmayeh, „A Kurdish Rebellion in Iran Could be a Disaster,” *New York Times*, 2026. március 11., <https://www.nytimes.com/2026/03/11/opinion/iran-kurds-us-israel.html>.

7 Robert A. Pape, „Why Escalation Favors Iran,” *Foreign Affairs*, 2026. március 9., <https://www.foreignaffairs.com/iran/why-escalation-favors-iran>.

kikötőjét is. De emellett napi szintű támadás éri Kuvaitot, a közvetítésben szerepet játszó Ománt és Katart is. Az Egyesült Arab Emírségek támadása mögött az Ábrahám-megállapodások megbontásának célja áll, amelyet azonban nem sikerült elérni. Teherán azt várja a regionális eszkalációtól, hogy a GCC államok és az Egyesült Államok közötti szoros kapcsolatok gyengülnek, illetve nyomást gyakorolnak Donald Trumpra, hogy zárja le a háborút.⁸

A HORMUZI-SZOROS ÉS AZ ENERGIA-INFRASTRUKTÚRA MINT FEGYVER

Az iráni propaganda több alkalommal bejelentette, hogy a Hormuzi-szorost a háború végéig zárva tartják, a cél pedig a hordónkénti olajár 200 amerikai dollárra való emelése. Csak azon államok hajóit engedik át, amelyek kiutasítják az amerikai és izraeli nagyköveteket. A Hormuzi-szoros – az iráni propaganda ellenére – nincs lezárva, ugyanakkor a napi átlagos 60 tankerhajó helyett csak néhány tudott keresztülhaladni. A napokban iraki, libériai és thai zászló alatt hajózó tankereket értek támadások, a hajók nagy része vagy visszafordult, vagy nem hagyja el a Perzsa-öböl térségét. Egyes hajók a napokban kikapcsolták a radarjeleiket, ezzel megtevésztve az iráni haditengerészet éberségét. A Hormuzi-szoroson normál időben a világ tengeri olajkereskedelmének nagyságrendileg egyötöde, cseppfolyósított gáz kereskedelmének egyharmada halad keresztül. Az elsődleges célpiacok a nagy ázsiai gazdaságok, mindenekelőtt Kína, India, Japán és Dél-Korea. A Hormuzi-szoros egy olyan elsődleges tengeri fojtópont, amely nem kiváltható alternatív vezetékekkel. Szaúd-Arábiában az ún. Kelet-Nyugat olajvezeték napi hétmillió barrel olajat képes szállítani, azonban a Yanbou kikötő kapacitása ennél lényegesen kisebb.

A Hormuzi-szoros hajóforgalmának akadályozása mellett Irán tudatosan támadja az olaj- és gázinfrastruktúrát, valamint olyan kikötőket, amelyek kulcsfontosságúak a szállításban. Jelenleg az olajár hordónkénti 60 dollárról 100 dollár fölé emelkedett, és amennyiben további támadások érik ezen államokat, további emelkedés várható. A Hormuzi-szoroson a hajózás könnyen helyreállítható, ugyanakkor az olajfinomítókat, kikötőket ért károk akár több hónapig korlátozhatják a termelést. Kérdéses, hogy Irán meddig lesz kitartó ezen rakéta- és dróntámadásokban.⁹

8 Ali Bakr, „Could a GCC energy embargo halt the US-Israel war on Iran?,” *Middle East Eye*, 2026. március 11., <https://www.middleeasteye.net/opinion/how-gcc-energy-embargo-could-halt-us-israel-iran-war>.

9 Phillip Brown, Michael Ratner, Liana W. Rosen, and Clayton Thomas, „Iran Conflict and the Strait of Hormuz: Impacts on Oil, Gas, and Other Commodities – Analysis,” *Eurasia Review*, 2026. március 11., <https://www.eurasiareview.com/11032026-iran-conflict-and-the-strait-of-hormuz-impacts-on-oil-gas-and-other-commodities-analysis/>.

MIKOR ÉRNET VÉGET A HÁBORÚ?

Donald Trump kezdetben négy-öthetes háborúval számolt, amely bizonyos szempontból reális forgatókönyv lehet. Miután Irán katonai kapacitása lényegesen meggyengült, Washington számára gyakorlatilag bármikor sikerként könyvelhető a beavatkozás, el akkor is, ha nem következik be rezsimváltás Iránban. Ameddig azonban Irán Izraelt és a szomszédos arab államokat támadja, nehezen képzelhető el a háború lezárása. A háború második hetében Irán újabb típusú bombákat lőtt ki Izrael irányába, amelyek komoly károkat okoztak civil létesítményekben, illetve igen sokakat megsebesítettek ezek a támadások. Ha a ballisztikus rakéták ki is fogynak, szinte korlátlan mennyiségű drón és robbanóanyag áll az ország rendelkezésére, amellyel a Perzsa-öböl térségének destabilizálását kitartóan fenn lehet tartani. A háború nagy valószínűséggel rezsimváltás nélkül zárul, amely felveti az újabb és újabb katonai intervenciók lehetőségét.¹⁰

A háború második hetében az Egyesült Államok speciális kommandó bevetését is fontolgatja. Ennek célja különösen a nukleáris létesítmények ellenőrzése és az országban található magasan dúsított uránkészletek felkutatása. Ez azonban jelentős számú katonai erőt kötne le, potenciálisan a halálos áldozatok száma magas lehet, és kétséges a misszió eredménye.

Az Egyesült Államok és Izrael ugyan összehangolja a háború lezárását is, mégis a célkitűzések némiképpen eltérőek. Washington elsősorban a nukleáris programot szeretné korlátozni és az iráni fenyegetést elhárítani. Miközben ezen célokat a mindenkori izraeli kormányzat is magáénak vallja, azonban a rezsimváltás egyértelmű elvárásként fogalmazódik meg, amellyel a zsidó állam egy új regionális rendet szeretne kialakítani. Kérdéses azonban, hogy ennek most jött-e el az ideje, avagy az iráni kérdés hosszabb távon a térségben tartja és leköti az Egyesült Államokat is. Az eddigi eseményekből az következik, hogy Irán hosszabb távon leköti a térség államainak és a globális hatalmaknak az erőforrásait.

---

¹⁰ Colin H. Kahl, „What is the Endgame in Iran?” *Foreign Affairs*, 2026. március 10., <https://www.foreignaffairs.com/iran/what-endgame-iran>.

**MAGYAR
KÜLTÜGYI
INTÉZET**